

RØYSÅSEN BARNEHAGE

Årsplan
2026-2027

Barnehagen vår

KONTAKTINFORMASJON

Besøksadresse:

Halløkka 55, 1534 Moss.

Styrer:

Linda Lyby

E-post:

linda.lyby@moss.kommune.no

Mobil:

47487772

Røysåsen er en kommunal barnehage med tre avdelinger. Barnehagen vår ble bygget i 2005 og har 60 barn fra 0-6 år. Lekeplassen vår er spennende og variert med mye fjell og trær, noe som gir barna mange muligheter til å utfolde seg fysisk. Vi har flere fine plattinger som innbyr til ulike typer lek og aktiviteter, og to fine sklier som passer både for de minste og de litt større barna. Spredt rundt på uteområdet vårt har vi flere sitteplasser som gir oss mulighet til å kunne spise ute. Vi benytter også pergolaen vår ofte, og vi er veldig fornøyde med å ha direkte utgang til skog og gode turområder. Vi har gåavstand til Moss sentrum, med lekeplass og bibliotek, og vi benytter ofte de mulighetene vårt nærmiljø har å by på. Det er mange ulike kulturer representert i barnehagen vår, noe som kommer til uttrykk i måten vi jobber på. Det er spennende og berikende at vi er forskjellige og at alle er en del av et inkluderende fellesskap. I Røysåsen barnehage er vi opptatt av trivsel, trygghet, kvalitet og gode relasjoner i et inkluderende fellesskap, og vi jobber derfor stadig mot å forbedre oss innenfor disse områdene.

Avdelinger

SIMBA: 24 barn, 3-6 år

Mobil: 45615372

E-post:

kari-anne.sandvik.hansen@moss.kommune.no

henrik.winther.lien.dahl@moss.kommune.no

Ansatte:

Kari-Anne Sandvik Hansen, pedagogisk leder

Henrik Winther Dahl, barnehagelærer

Lene Zazzera, fagarbeider

Charlotte Harridsleff, assistent

DUMBO: 12 barn, 0-3 år

Mobil: 95447382

E-post:

helle.sorensen@moss.kommune.no

anne-lene.johnsen@moss.kommune.no

vilde.constanse.myhre.hanssen@

moss.kommune.no

Ansatte:

Helle Sørensen, pedagogisk leder

Anne Lene Johnsen, pedagogisk leder

Vilde C M Hanssen, barnehagelærer

Ling Yao, fagarbeider

Ann-Christin Erlandsen, fagarbeider

Basira Malekzada, fagarbeider

NEMO: 24 barn, 3-6 år

Mobil: 95445649

E-post:

anja.kile-oden@moss.kommune.no

anne.berit.lovmo@moss.kommune.no

ahmed.al-tekreeti@moss.kommune.no

Ansatte:

Anja Kile-Odèn, pedagogisk leder

Anne Berit Løvmo, barnehagelærer

Ahmed Al Tekreeti, barnehagelærer

Mari Saket, fagarbeider

Shamim Akram, fagarbeider

Årsplan og rammeplan

HVA ER EN ÅRSPLAN?

Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og en kilde til informasjon for foreldre og myndigheter. Den er en beskrivelse av hvordan vi jobber for å oppnå pedagogiske mål i barnehagen. Årsplanen er ikke helt ny hvert år, men vi redigerer, evaluerer, tilføyer og endrer planen vår ettersom hvordan barnehagen utvikles. Barnehageloven og Rammeplanen, som er en forskrift til loven, er utgangspunktet for årsplanen.

RAMMEPLANEN

Rammeplanen for barnehagen gir retningslinjer for barnehagens innhold, oppgaver og verdigrunnlag. Den gir personalet i barnehagen en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet. «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene».

(Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd, barnehagens samfunnsmandat)

Visjon og kvalitet

Kommunens visjon, «**Mangfoldige Moss – varmere, skapende, grønnere**», står sentralt i barnehagens arbeid. Med utgangspunkt i visjonen er det utviklet felles kvalitetsprinsipper og kvalitetsstandarder, som skal skape en felles forståelse av kvalitet, gi retning for det pedagogiske arbeidet og sikre god praksis på tvers av barnehagene.

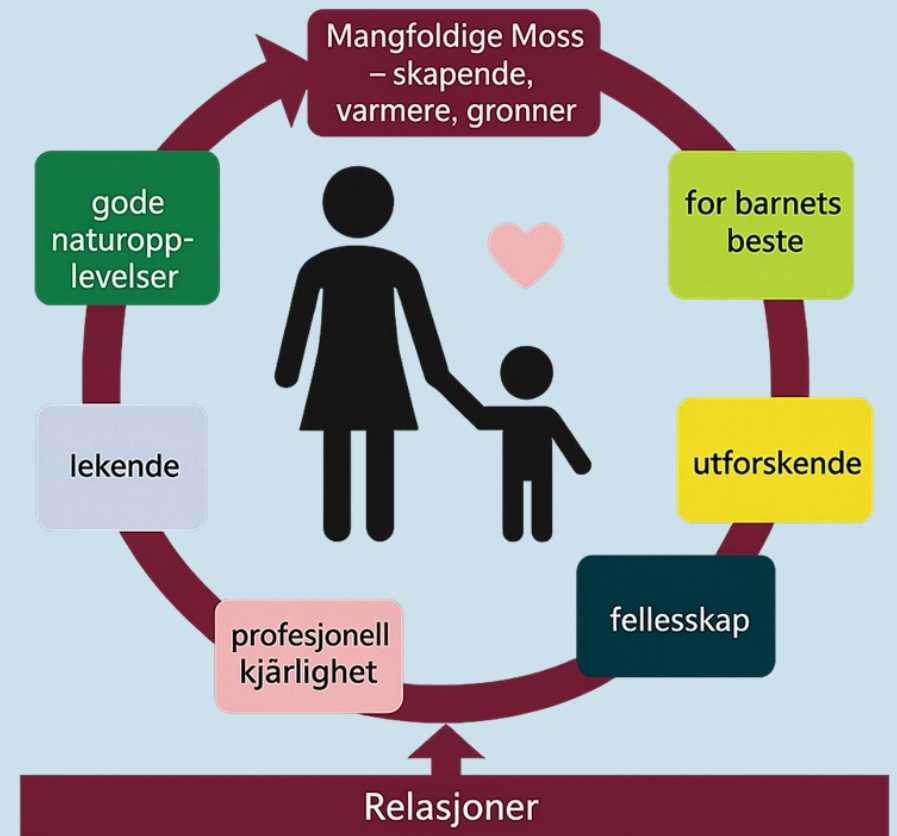
De felles kvalitetsstandardene omfatter tilvenning, kosthold og digital praksis.

Kvalitetsprinsippene:

- For barnet beste
- Fellesskap
- Gode naturopplevelser
- Utforskende
- Profesjonell
- Lekende

Som en grunnmur for etterlevelse av disse prinsippene ligger relasjoner.

På side 7 i denne planen; «Barnehagens verdigrunnlag» beskriver vi måten kvalitetsprinsippene kommer til uttrykk i Røysåsen barnehage.

Hovedmål, organisering og planforankring

Årsplanen bygger på lov om barnehager, rammeplanen og Moss kommunes overordnede planer og føringer.

Kommuneplanens samfunnsdel har tre hovedmål.

For barnehagene er hovedmålet «**I Moss er alle inkludert og opplever tilhørighet, trygghet og mestring**» et felles og overordnet mål for all barnehagepraksis.

Kongstanken i kommunalområdet kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) er *at kultur, oppvekst og aktivitet i fellesskap skal bidra til deltakelse for alle, sikre like muligheter og skape varige endringer som forebygger utenforskap*. Enhet barnehage er organisert under kommunalområdet KOA, og er en viktig del av et helhetlig oppvekstløp.

Barnehagen bidrar innenfor følgende fire satsingsområder:

- Attraktiv by med mangfoldige muligheter
- Trygg start og god oppvekst
- Helhet og sammenheng for innbyggerne
- Utdanning og arbeid for alle

Barnehageplanen er en politisk vedtatt fag- og temaplan som beskriver hvordan barnehagene i kommunen skal arbeide. Planen inneholder en tiltaksplan, og det forventes at barnehagene arbeider systematisk med tiltakene gjennom hele fireårsperioden planen gjelder for.

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

	BARNA SKAL	DE VOKSNE SKAL
FOR BARNETS BESTE	• Oppleve gode relasjoner • Oppleve mestring • Bli sett, hørt og anerkjent for den de er • Få medvirke i egen hverdag	• Vise omsorg og være genuint tilstede • Støtte, veilede og legge til rette ut fra barnets utvikling • Anerkjenne og bekrefte barns uttrykk og følelser • Tolke og forstå barnas signaler og språk
FELLESSKAP	• Oppleve at de hører til • Ha noen å leke med • Få felles opplevelser	• Legge til rette for et inkluderende miljø • Observere samspill og lek • Legge til rette for gode, felles opplevelser
GODE NATUR- OPPLEVELSER	• Oppleve glede ved å være ute i naturen • Bli kjent med de ulike årstidene • Lære å ta vare på naturen • Få mulighet til fysisk utfoldelse	• Være engasjert og legge til rette for gode opplevelser • Være ute i all slags vær • Lære barna å vise respekt for naturen • Gå jevnlig på tur og være mye ute
UTFORSKENDE	• Tid til å undre seg og være nysgjerrig • Bli kjent med nye temaer og ulike materialer • Oppleve mestring i sin progresjon og utvikling	• Følge barnas initiativ og undre seg sammen med barna • Introdusere noe nytt for barna • Legge til rette for aktiviteter som barna mestrer/kan strekke seg mot
PROFESJONELL KJÆRLIGHET	• Oppleve nærhet, trygghet og tillit • Oppleve voksne som er glad i dem • Bli sett og hørt	• Vise omsorg • Være en god voksen og reflektere over egen relasjon til barnet • Se, lytte og anerkjenne barnas signaler og uttrykk
LEKENDE	• Få utfolde seg kreativt • Oppleve lekens magi og bruke fantasien • Oppleve humor og latter	• Legge til rette for variasjon i lek og aktiviteter • Være deltagende og utvikle leken ved behov • By på seg selv og legge til rette for humor og glede

MIKKE

Å se Mangfold som en ressurs fremmer Likeverd

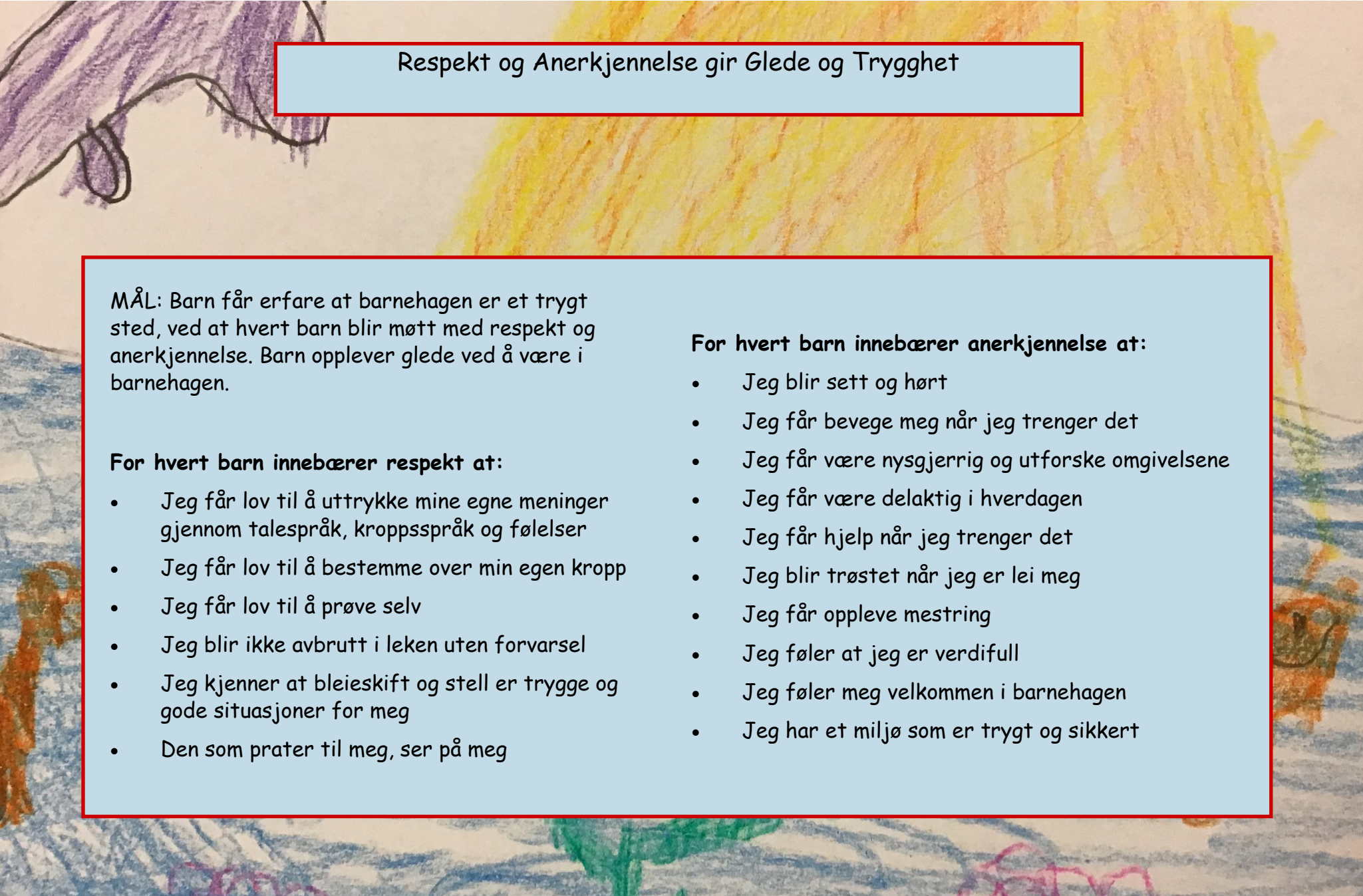
MÅL: Alle barn skal få oppleve likeverd i det sosiale fellesskapet i barnehagen

Barna skal:

- Oppleve at det finnes mange måter å tenke og handle på
- Oppleve at det er fint at vi er forskjellige
- Få felles opplevelser og erfaringer
- Oppleve at deres familie og kultur har verdi
- Oppleve å være inkludert i fellesskapet
- Få samme muligheter uten diskriminering
- Oppleve å bli sett og hørt for den de er, uavhengig av kjønn, kultur, bakgrunn og etnisk identitet
- Oppleve å være stolt av seg selv og den man er

De voksne skal:

- Fremheve det positive ved å være forskjellige
- Inkludere alle barn
- Skape felles plattform for lek gjennom felles opplevelser/aktiviteter uavhengig av kjønn
- Ha fokus på å gi oppmerksomhet til alle barn og foreldre
- Samtale med barna om filosofi og tro
- Møte alle barn med respekt og forståelse
- Være bevisst egne holdninger og væremåte
- Motvirke fordommer og diskriminering
- Legge vekt på et likestilt samfunn
- Synliggjøre verdien av mangfold og fellesskap

Respekt og Anerkjennelse gir Glede og Trygghet

MÅL: Barn får erfare at barnehagen er et trygt sted, ved at hvert barn blir møtt med respekt og anerkjennelse. Barn opplever glede ved å være i barnehagen.

For hvert barn innebærer respekt at:

- Jeg får lov til å uttrykke mine egne meninger gjennom talespråk, kroppsspråk og følelser
- Jeg får lov til å bestemme over min egen kropp
- Jeg får lov til å prøve selv
- Jeg blir ikke avbrutt i leken uten forvarsel
- Jeg kjenner at bleieskift og stell er trygge og gode situasjoner for meg
- Den som prater til meg, ser på meg

For hvert barn innebærer anerkjennelse at:

- Jeg blir sett og hørt
- Jeg får bevege meg når jeg trenger det
- Jeg får være nysgjerrig og utforske omgivelsene
- Jeg får være delaktig i hverdagen
- Jeg får hjelp når jeg trenger det
- Jeg blir trøstet når jeg er lei meg
- Jeg får oppleve mestring
- Jeg føler at jeg er verdifull
- Jeg føler meg velkommen i barnehagen
- Jeg har et miljø som er trygt og sikkert

TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ

Barnehageloven kapittel 8 regulerer barnehagens ansvar for å sikre et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn. Kapittelet skal bidra til at hvert enkelt barn opplever trivsel, trygghet og tilhørighet i barnehagen.

Det innebærer at:

- Barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan alle barna har det.
- Alle ansatte har en plikt til å gripe inn, hvis et barn ikke har det bra.
- Barnehagen må undersøke, og sette inn tiltak hvis et barn ikke har det bra.
- Alle som jobber i barnehagen skal melde fra til styrer, hvis de får mistanke om et barn ikke har det trygt og godt
- Barnehagen må lage en skriftlig plan, hvis et barn ikke har det bra i barnehagen.
- Barnehageeier har ansvar for at barnehagene følger reglene, og må legge til rette for at barnehagen oppfyller kravene i loven

Vi benytter felles plan for de kommunale barnehagene i Moss kommune; «Plan for trygt og godt barnehagemiljø», samt lokale rutiner for å ivareta de nye bestemmelsene i loven. Om et barn opplever krenkelser, utestengelse fra lek eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Vi er bevisst vår aktivitetsplikt om at vi må følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det.

Barnehagen må legge til rette for at hvert enkelt barn opplever seg som godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er. En sentral oppgave for de ansatte er å hjelpe barna med å bygge relasjoner til hverandre, og sikre et miljø som forebygger mistrivsel, utrygghet, krenkelser og mobbing. Når barn utvikler vennskap med andre barn bidrar dette til en følelse av deltakelse og fellesskap som igjen bidrar til positiv selvfølelse. Når vi vet hvor viktig vennskap og fellesskap er, må vi være bevisst vår aktivitetsplikt

Omsorg, læring, lek og danning

Rammeplanen sier at barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Barnehagens arbeid med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal bidra til barnas allsidige utvikling.

OMSORG

Omsorg for barns fysiologiske og psykososiale helse er vår grunnleggende oppgave. Uten omsorg kommer verken trivsel eller glede. Vi mener at omsorg utøves både gjennom at vi ivaretar de fysiologiske behovene (ren bleie, mat, drikke, søvn, bevegelse, fysisk miljø osv.) og gjennom verdien respekt og anerkjennelse. Barnehagen må legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og mellom barna.

LEK OG LÆRING

Leken er en grunnleggende livs- og læringsform, og vi vil at den skal ha en stor plass i vår barnehagehverdag. Barn skaffer seg kunnskap og innsikt gjennom lek, det er derfor viktig at vi legger til rette for at leken blir god og variert. Leken er også barnas viktigste uttrykksform ved at inntrykk fra egne opplevelser og følelser utforskes og bearbeides. I leken skapes også sosiale relasjoner mellom barna. Her legges grunnlaget for barns vennskap, noe som igjen er avgjørende for barns trivsel. Lek og læring går hånd i hånd. Barn lærer gjennom lek, og tar læringen/erfaringen med tilbake i leken. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet og lærelyst. Læringen foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøet. Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer i løpet av en dag i barnehagen.

DANNING OG SOSIAL KOMPETANSE

«Noen vet kanskje hva danning er, men ingen vet hva det kan bli». En klok pedagog har sagt: «danning er alt det som sitter igjen når du har glemt alt du har lært». Det handler med andre ord om alt det barna erfarer i barnehagen og som de bringer med seg videre i livet. Hvordan vi jobber med holdninger, verdier, sosialt fellesskap, inkludering, lek, læring, språk, omsorg og kultur, er alle sammen deler av dannelsesbegrepet slik vi forstår det. Dette henger tett sammen med inkluderende fellesskap som er vårt fokusområde.

Inkluderende fellesskap - nevrovennlig barnehage

Vi er godt i gang med samarbeidet med Oslo Met i forbindelse med vårt utviklingsprosjekt; inkluderende fellesskap. I prosjektet skal ansatte utvikle sin kompetanse innenfor inkluderende praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Utviklingsarbeidet involverer hele personalgruppen og foregår i samarbeid med 3 andre barnehager i kommunen. Vi har jobbet med inkluderende fellesskap nå i flere år, da vi ønsker å videreutvikle vår pedagogiske praksis knyttet opp mot inkludering og et utviklingsstøttende miljø i barnehagen.

Kompetansehevingen skjer med utgangspunkt i refleksjon som hovedelement. Målet med utviklingsprosjektet vil være at refleksjonen gir grunnlag for nye handlingsmønstre i møte med barna, for å sikre inkluderende praksis for alle barn. Refleksjonen vil ha særlig vekt på voksenrollen og hvor ansatte aktivt reflekterer over sine handlingsmønstre. I arbeid med utviklingsprosjektet vil refleksjon over egen praksis i lys av ny teori om temaet altså være sentralt.

Som en del av dette prosjektet har vi også fokus på nevrovennlig praksis. Gjennom Kompetanseløftet, i samarbeid med Stat ped, Høgskolen i Østfold, PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste) og PVK (pedagogisk veiledning og kvalitet), jobber vi med tiltak knyttet opp mot både universell utforming der miljø, struktur, organisering og rammer skal fungere for alle barn, men også knyttet til nevrovennlig praksis for nevrodivergente barn—barn med ulike utviklingsforstyrrelser.

Som pedagogisk virksomhet må barnehagen være i endring og utvikling og på den måten være en lærende organisasjon som er i stand til å møte nye krav og forventninger. For å utvikle kvaliteten i barnehagen må personalet også utvikle sin kompetanse. Det er altså inkluderende fellesskap og nevrovennlig praksis som er våre utvalgte utviklingsområder for barnehageåret 2026—2027.

A group of children wearing colorful rain suits and boots are standing in a circle on a gravel surface. In the foreground, a water balloon is about to burst, creating a splash of water. The scene is outdoors, likely during a rainy day or a water play activity.

Vårt fokusområde

**INKLUDERENDE
FELLESSKAP**

**REFLEKSJON
NEVROVENNLIG PRAKSIS**

Barnehagen skal være et trygt sted, der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill og fellesskap. Barna skal få hjelp og støtte til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. I tråd med kvalitetsprinsippene for de kommunale barnehagene i Moss og utviklingsprosjektet i samarbeid med OsloMet, er det altså inkluderende fellesskap med fokus på refleksjon som er vårt fokusområde også dette barnehageåret. Det å føle seg inkludert i fellesskapet, at alle barn har noen å leke med i et positivt lekemiljø, samt at man opplever gode relasjoner til voksne og andre barn, har stor betydning for barnas psykiske helse, livsglede og følelse av egenverd.

For at barna skal få mulighet til å oppleve mestring i leken og føle seg inkludert i fellesskapet, har lekemiljøet i barnehagen en stor betydning. Vi voksne må blant annet organisere tid og rom for lek, gi barna felles erfaringer som grunnlag for lek, fremme et inkluderende lekemiljø og veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre. Derfor vil også fokus på voksenrollen ha en sentral plass i utviklingsprosjektet.

Leken er barnas viktigste læringsarena. Den er lystbetont og har egenverdi. Leken kjennetegnes ved at den er frivillig og indremotivert. Leken er her og nå. Barn leker fordi det er gøy. Leken bidrar til utvikling både i forhold til det intellektuelle, språklige, motoriske, sosiale og emosjonelle området. Vi voksne må sørge for et inkluderende lekemiljø der alle barn får delta i lek, oppleve glede i lek og muligheten til å utvikle vennskap.

MÅL FOR FOKUSOMRÅDET:

Barna skal få mulighet til å oppleve mestring og inkludering i et positivt lekemiljø

BARNA SKAL:

- Få tid og rom for lek ute og inne
- Ha noen å leke med
- Oppleve trygghet, trivsel og vennskap
- Få hjelp og støtte til å komme med i lek, og mestre samspill med andre barn
- Oppleve at leken er gjensidig
- Øve seg på å mestre motgang, og løse konflikter på en god måte
- Få anledning til å leke i mindre grupper
- Få utvikle egen fantasi
- Oppleve glede og humor i samspill og lek med andre barn
- Få mulighet til å ta med seg felles opplevelser og erfaringer inn i leken
- Vise hensyn til hverandre/ha forståelse for ulikheter
- Være åpne for innspill i leken, og kunne lytte til hverandre
- Lære seg å vente på tur og dele med hverandre
- Bli kjent med egne og andres følelser
- Oppleve å være inkludert og betydningsfull i fellesskapet
- Oppleve å ha gode relasjoner med voksne og andre barn
- Bli møtt av omsorgsfulle voksne og lekende voksne
- Oppleve at det er et positivt og inkluderende lekemiljø

DE VOKSNE SKAL:

- Gi tid og rom for lek ute og inne
- Skjerme leken
- Veilede barn inn i lek
- Legge til rette for vennskap
- Anerkjenne lekens egenverdi
- Se det enkelte barn og observere barna i leken
- Legge til rette for smågrupper og positive samspill
- Være aktivt tilstede og tilgjengelige i barnas lek
- Bidra til å videreutvikle leken
- Være lydhøre overfor barnas innspill og initiativ
- Delta i barnas fantasiskapning
- Være nysgjerrige på det barna er interessert i
- Gi barna felles opplevelser som utgangspunkt for lek
- Være gode rollemodeller
- Støtte barna i å mestre motgang og håndtere utfordringer
- Støtte barna i sin evne til samarbeid og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- hjelpe barna til å reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- Legge til rette for et inkluderende lekemiljø
- Være omsorgsfull og ha kunnskap i å etablere gode relasjoner
- Forebygge, stoppe og følge opp utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

DELMÅL—REFLEKSJON

Personalet reflekterer over egen praksis og utvikler nye handlingsmønstre for å sikre inkluderende praksis for alle barn.

I utviklingsprosjektet inkluderende fellesskap er det barnehagebasert kompetanseutvikling som står i fokus, hvor hele personalet er involvert i prosjektet.

Rammeplanen for barnehagen legger føringer for at barnehagen skal være en lærende organisasjon. Det vil si at personalet lærer i fellesskap ved at de sammen reflekterer over faglige og etiske problemstillinger ved egen praksis. Dette gir ny kunnskap som igjen utløser nye handlingsmønstre.

BARNA SKAL:

- Få oppleve et stimulerende miljø
- Få et likeverdig barnehagetilbud med god kvalitet
- Få stimulert sin allsidige utvikling
- Oppleve mestring og trivsel
- Få prøve ut ulike sider ved samspill
- Oppleve glede og humor i samspill og lek med andre barn
- Oppleve voksne som ser, hører og lytter
- Oppleve å være inkludert i et fellesskap
- Oppleve at voksne sikrer inkluderende praksis for alle barn

DE VOKSNE SKAL:

- Bruke ulike metoder som f.eks. pedagogisk analyse og praksisfortellinger til å kunne reflektere over egen praksis
- Tilegne seg ny kunnskap ved å reflektere i fellesskap
- Lære av hverandre
- Delta aktivt i refleksjonene
- Øve på sin handlingskompetanse i tråd med ny praksis
- Kunne forklare hvorfor vi gjør som vi gjør
- Være bevisst på betydningen av omsorgsfulle relasjoner for barns trivsel, utvikling og læring
- Sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- Være åpen for nye handlingsmønstre i møte med barna

DELMÅL— NEVROVENNLIG PRAKSIS

Personalet legger til rette for et trygt og forutsigbart miljø tilpasset barns ulike behov, slik at alle barn kan delta og kjenne tilhørighet

For å skape et inkluderende fellesskap må barnehagen være et sted der alle barn kjenner trygghet, forutsigbarhet og tilhørighet. Nevrovennlig praksis gir rammer som tar hensyn til ulike måter å sanse, lære og regulere seg på, slik at alle barn får mulighet til å delta og lykkes – på sin måte. Rammeplanen forplikter barnehagen til å skape et inkluderende fellesskap, tilrettelegge for barn som trenger ekstra støtte, og møte mangfold med respekt og likeverd. Dette er vårt utgangspunkt for å ha fokus på nevrovennlig praksis – slik at alle barn kan delta, trives og utvikle seg ut fra egne forutsetninger i vår barnehage.

BARNA SKAL:

- Oppleve forutsigbare dager med tydelige rutiner og gode overganger
- Være sammen med trygge voksne som møter dem med ro, varme og forutsigbarhet.
- Få være i et miljø som er tilpasset ulike behov; mulighet for å trekke seg tilbake, redusert sanse-inntrykk og små grupper.
- Få tydelig og visuell støtte, som dagsplaner, bilder og konkret informasjon.
- Oppleve at deres væremåte blir akseptert, uten krav om å skulle passe inn i én bestemt måte å fungere på.
- Mulighet for skjerming, bevegelse og alternative løsninger.
- Bli lyttet til, både med verbalt og nonverbalt språk.

DE VOKSNE SKAL:

- Planlegge og lede dagen tydelig, med faste strukturer og god informasjon i forkant.
- Redusere stress og overgangspress, ved å gi tid, veiledning og rolige signaler.
- Observere og forstå barns signaler, inkludert reguleringsbehov og sansebelastning.
- Tilpasse miljøet (lys, lyd, grupper) slik at det passer alle barn, også de som er nevrodivergente.
- Bruke visuell og konkret kommunikasjon, og forklare med få og tydelige ord.
- Være rolige, nære og tilgjengelige når barn strever.
- Gi fleksibilitet i krav og forventninger, basert på barnets dagsform og reguleringskapasitet.
- Løfte barnas interesser og mestringsområder.
- Samarbeide tett i personalet, slik at barna møter lik praksis og trygghet gjennom hele dagen.

Felles tema

Thorbjørn Egner

MÅL:

Barna skal få mulighet til å få felles opplevelser sammen med barn og voksne på tvers av avdelingene gjennom ulike historier og sanger av Thorbjørn Egner

For å ha fokus på samhold og samarbeid på tvers av avdelingene, vil vi samles om et felles tema i barnehagen. Ut fra temaet «Thorbjørn Egner» tar vi utgangspunkt i historien om «Folk og røvere i Kardemommeby», «Jumbo som dro ut i verden», «Dyrene i Afrika» og annen aktuell litteratur og sanger av Thorbjørn Egner. Vi tilpasser litteraturen og aktivitetene ut fra barnas interesser, utvikling og modning, og temaet vil bli synliggjort for barna på avdelingen.

Gjennom litteraturen vil vi gi barna felles opplevelser som inspirasjon til lek og vennskap på tvers. I tillegg vil avdelingene invitere hverandre til fellessamlinger i løpet av året.

BARNA SKAL:

- Bli kjent med historien om «Folk og røvere i Kardemommeby», «Jumbo som dro ut i verden», sanger om «Dyrene i Afrika» og annen litteratur
- Få felles opplevelser/erfaringer som inspirasjon til lek
- Opplive fellesskap på tvers av avdelingene
- Få mulighet til å utvikle vennskap på tvers av avdelingene

DE VOKSNE SKAL:

- Få mulighet til å lære av og inspirere hverandre
- Gi rom for at barna får medvirke
- Legge til rette for åpenhet og samarbeid mellom avdelingene
- Ta initiativ til besøk på andre avdelinger
- Vise engasjement for temaet
- Være deltagende i barnas lek

Slik gjør vi:

- Høytlesning
- Sanger og regler
- Fellessamlinger
- Dramatisering
- Lage eventyr-koffert
- Konkreter
- Musikk/dans/instrumenter
- Formings-aktiviteter
-
- Bruke tema som inspirasjon til lek
- Smågrupper

Livsmestring og helse

Positive og nære relasjoner mellom barn og voksne er av stor betydning for barns psykiske helse. For å fremme barns livsmestring og følelse av egenverd, må vi voksne være bevisst på betydningen av voksen-barn-relasjonen. Små barn er helt avhengige av å knytte gode relasjoner til de voksne i barnehagen for å kunne utvikle seg og lære. Det krever at vi voksne er fullt og helt tilstede, ser og lytter til muligheter hos barna selv og tar barna på alvor. Vi vil legge til rette for en fellesskapsfølelse der alle barn føler seg velkomne. Barna får prøve ut ulike sider ved samspill. Vi voksne hjelper barnet med å mestre, ved å formidle tro på at barnet vil lykkes. Vi gir barna tilstrekkelig med utfordringer og veileder og støtter når de har behov for det. Vi støtter barna i å mestre motgang, gir barna tid til å prøve selv og er avventende i konfliktsituasjoner. Det å mestre en slik situasjon selv, skaper motivasjon og styrker barnas selvbilde. Det er viktig at vi voksne ikke unngår motgang eller vanskelige situasjoner, men heller hjelper barna med å håndtere det som er vanskelig. Vi anerkjenner barnas følelser og respekterer ulikheter og forskjellige behov, men vi forebygger også at barn føler seg krenket eller mobbet. Barn trenger av og til hjelp til å regulere sine følelser. De voksne setter derfor ord på følelsene og gir barna tillatelse til å gi uttrykk for dem. Vi er opptatt av at barns trivsel er de voksnes ansvar, vi må derfor hele tiden reflektere over egen praksis.

Barns psykiske og fysiske helse henger tett sammen. I barnehagen må det være en god balanse mellom ro og hvile, og fysisk aktivitet. Vi må legge til rette for at barna opplever bevegelsesglede og matglede, slik at de utvikler et positivt bilde av egen kropp. Dette har stor betydning for barnas allsidige utvikling.

Mat og måltider

MÅL:

Gi barna mulighet til å utvikle matglede gjennom et sunt og variert kosthold i et sosialt fellesskap

Vi følger Nasjonal retningslinje for mat og måltider, samt Moss kommunes kvalitetsstandard for mat og måltider i barnehagen. Dette innebærer blant annet at vi serverer tre måltider om dagen, setter av god tid til måltidene og sørger for et variert og sunt kosthold. Vi serverer grønnsaker og frukt hver dag og begrenser matvarer med mye sukker. Vi har fokus på en miljøvennlig praksis med lite matsvinn og et mattilbud hvor plantebaserte matvarer og fisk er sentralt. I tillegg ivaretar vi måltidets pedagogiske funksjon med fokus på å skape et trivelig spisemiljø og en hyggelig atmosfære med samtale og kontakt mellom barna, og mellom barna og de voksne. Vi vil benytte Matjungelen som inspirasjon i dette arbeidet.

BARNA SKAL:

- Få tilbud om et sunt og variert kosthold
- Utvikle matglede og sunne helsevaner
- Få mulighet til å smøre maten sin selv
- Få være med å forberede, tilberede og rydde etter måltider
- Oppleve måltidene som sosialt og hyggelig
- Oppleve mestring og medvirkning
- Få opplevelser med ulike mattradisjoner
- Få mulighet til å smake på og utforske ulike mat

DE VOKSNE SKAL:

- Tilby et variert og sunt kosthold
- Gi barna et positivt syn på mat
- Oppmuntre til å smøre maten sin selv
- Sørge for at barna får være aktivt deltagende i matlagingen
- Planlegge og legge til rette for et hyggelig måltid
- Legge til rette for at måltidene er en pedagogisk arena
- Være aktivt tilstede
- Benevne de ulike matvarene
- Ta hensyn til barn som har særlige behov knyttet til mat og måltider
- Gi barna god tid til å spise
- Legge til rette for god håndhygiene før måltider

Bevegelsesglede

I barnehageåret 2024-2025 deltok Røysåsen barnehage i prosjektet «**Bevegelsesglede i barnehagen**» i samarbeid med Bedriftsidretten. Ifølge rammeplanen for barnehagen skal barnehagen være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barns bevegelsesglede og motoriske utvikling. Vi jobber derfor fortsatt systematisk og målrettet med lek og bevegelse.

I tillegg deltar nå barnehagen i Hånd-i-hånd-prosjektet i regi av STAMI, hvor vi blant annet har fokus på de ansattes fysiske helse. Dette arbeidet implementeres som en del av fagområdet; «Kropp, bevegelse, mat og helse» i Rammeplanen.

MÅL:

Barna skal få mulighet til å oppleve bevegelsesglede og mestring gjennom varierte bevegelseserfaringer sammen med aktive voksne

BARNA SKAL:

- Oppleve mestring og glede gjennom bevegelse
- Få motoriske erfaringer gjennom varierte aktiviteter
- Få en positiv oppfatning av seg selv og føle seg komfortabel med egen kropp
- Bli trygg på egne ferdigheter og oppleve progresjon og utvikling
- Oppleve fellesskap og samarbeid gjennom å ha det gøy sammen
- Få være med å velge aktiviteter
- Oppleve støtte og veiledning i de ulike bevegelsesaktivitetene
- Oppleve god balanse i aktivitetsnivå

DE VOKSNE SKAL:

- Legge til rette for allsidige bevegelseserfaringer for barn og voksne
- Sette i gang og inspirere til ulike aktiviteter og bevegelser
- Oppmuntre og motivere til mestring
- Legge til rette for aktiviteter tilpasset alder og utvikling
- Vise anerkjennelse for det barna gjør
- Velge aktiviteter som bidrar til fellesskap og inkludering
- Være kreativ, leken og fysisk aktiv sammen med barna
- Følge barnas interesser og vise glede ved å være i aktivitet
- Gi barna den støtten de trenger ut fra sitt utviklingsnivå
- Legge til rette for avspenning og hvile
- Være bevisst på at fysisk aktivitet også er bra for egen helse

Miljøvern og bærekraftig utvikling

Rammeplanen legger føringer for at barnehagen skal lære barna å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Samtidig har vi en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn, slik at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Vi vil derfor ha fokus på hvordan vi kan drive barnehagen enda mer miljøvennlig og bærekraftig. Fokus på miljø vil også være en naturlig del av det pedagogiske arbeidet innenfor flere av fagområdene.

MÅL:

Gi barna gode holdninger til miljøet og lære om hvordan vi sammen kan ta vare på naturen, og hvilken betydning det har for fremtiden.

BARNA SKAL:

- Lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen
- Lære om at det vi gjør i dag, har betydning for fremtiden
- Få gå på tur minst en gang i uken og bli kjent med naturens mangfold
- Lære å kildesortere søppel og være med på å redusere svinn
- Lære at vi rydder opp etter oss og kanskje andre, når vi er på tur
- Rydding i nærområdet i mai

PERSONALET SKAL:

- Være gode forbilder for barna
- hjelpe barna til å gi omsorg, samt ta vare på omgivelsene og naturen
- hjelpe barna til å forstå hvordan dagens handlinger har betydning for fremtiden
- Ha fokus på gjenbruk
- Forebygge sløsing og svinn
- Økt fokus på økologisk mat
- Gå eller sykle til jobb, hvis mulig
- Ha fokus på at innkjøp/bestillinger er miljøvennlige

VI OPPFORDRER FORELDRENE TIL:

- Sykle eller gå til barnehagen
- Gjennomføre kildesortering hjemme
- Bidra med gjenbruksmateriale til barnehagen ved behov
- Ingen tomgangskjøring ved barnehagen
- Delta på dugnad i oktober og mai

Rammeplanen for barnehagen tar for seg syv fagområder, se beskrivelse nedenfor. Fagområdene opptrer sjeldent isolert, men vil være vevet sammen i glidende overganger i de ulike aktivitetene i barnehagen. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområdene gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. For å sikre progresjon i dette arbeidet har vi utarbeidet en progresjonsplan.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Eksempler på dette i barnehagen kan være: samtaler, lese, bøker, lek, rim, regler, sang, bokstavleker og navneleker.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Eksempler på dette i barnehagen kan være: fysisk aktivitet inne og ute, kropp, kosthold, måltider, hygiene, utforskning, gå på tur, dans, rytme og motorikk.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Eksempler på dette i barnehagen kan være: sang, musikk, drama, rollelek, maling, forming, plastelina, utforske materialer, opplevelser, teater, bibliotek, nærmiljø og konstruksjonslek.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Eksempler på dette i barnehagen kan være: turer i ulendt terreng, dyr, mennesker, insekter, trær, blomster, miljø, natur, teknisk utstyr, eksperimentering, utforskning og årstider.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Eksempler på dette i barnehagen kan være: samtaler om livet, respekt for forskjeller, rom for å undre seg og stille spørsmål, lære om rett og galt, konsekvenser og handlinger, samspill, markere tradisjoner og prate om hvorfor vi feirer disse, vennskap, konflikter, delaktighet, demokrati, sosial kompetanse og å dele med hverandre.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Eksempler på dette i barnehagen kan være: bosted, familie, venner, normer og regler i samfunnet, hverdagslige prosesser, resirkulering, avfall og miljøet i nærområdet.

ANTALL, ROM OG FORM

Eksempler på dette i barnehage kan være: tall og form, større og mindre, sortere, rydde, mønster, konstruksjonslek, bygge, spill, klokke, puslespill, lego og bake

Hvordan vi jobber med de ulike fagområdene er beskrevet i årsplanen under blant annet områdene språk, mangfold, bevegelsesglede, felles tema og fokusområdet vårt. De ulike fagområdene er synlige i vårt pedagogiske arbeid både som enkeltstående elementer og i sammenheng med hverandre. Vi har fokus på at barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområdene gjennom undring, utforsking og varierte aktiviteter. For eksempel innenfor fagområdene: «natur, miljø og teknologi» og «antall, rom og form» utforsker barna med volum og form når de leker med sand og vann. Når vi dekker bordet må vi finne ut hvor mange asjetter og glass vi trenger, for at det skal være nok til alle barna. Når vi er ute i barnehagen eller på tur, undrer vi oss over forandringene som skjer i naturen ettersom årstidene skifter. Vi finner småkryp under en stein, og ser at fra et lite frø kan det vokse opp en stor plante.

Utforsking og lek knyttet til de ulike fagområdene i barnehagen har betydning for senere læring. Fagområdene er i stor grad de samme som barna senere møter som fag i skolen. Vi prøver derfor stadig å «så noen frø» hos barna og gi de muligheter til å utvikle seg innenfor sine evner og interesser.

MEDVIRKNING

MÅL: Barna skal få mulighet til å påvirke hverdagen sin gjennom at deres egne tanker, teorier og refleksjoner ivaretas og videreutvikles.

BARNA SKAL:

- Oppleve at det de er opptatt av har verdi
- Få lov til å uttrykke sine egne meninger gjennom talespråk, kroppsspråk og følelser
- Få lov til å bestemme over egen kropp, og bevege seg når de trenger det
- Få lov til å prøve selv
- Bli sett og hørt av barn og voksne
- Få være delaktige i hverdagen, og få innflytelse på det som skjer i barnehagen
- Få være nysgjerrig og utforske omgivelsene
- Få delta aktivt i planlegging
- Få være delaktige i vurderingsarbeidet i barnehagen; i det daglige, samt i vurderingen av fokusområdet vårt; inkluderende fellesskap

DE VOKSNE SKAL:

- Være bevisste på ALLE barns rett til medvirkning, uavhengig av personlighet, alder, bakgrunn og språkutvikling
- Være oppmerksom på barnas interesser og engasjement
- Være bevisst på barnas ulike uttrykksformer
- Lytte til barnas verbale og nonverbale kommunikasjon
- Legge åpne planer
- Være lydhøre overfor barnas ønsker
- Ta seg tid til å prøve ut ting som ikke er planlagt
- Lytte til barna og etterspørre deres meninger og opplevelser
- Være i dialog med barna på en måte som gjør at de føler seg viktige og betydningsfulle
- Ha aktiviteter/prosjekt i mindre grupper slik at man lettere blir sett og hørt
- Tenke på barnehagen som et demokratisk samfunn hvor hvert enkelt individ er betydningsfulle, men at vi også må tilrettelegge hverdagen for flere barn i gruppe
- Ta hensyn til barnas alder og modenhet

BARNESAMTALER

MÅL: Barna skal få mulighet til å si sin mening, bli hørt og medvirke i sin barnehagehverdag

BARNA SKAL:

- Bli lyttet til
- Barna skal få minimum 1 samtale pr år
- Oppleve trygghet i samtalen
- Oppleve at innspillene deres blir tatt på alvor
- Barna medvirker til innholdet i samtalen
- Barna må få lov til å velge bort samtalen
- Oppleve at deres tanker/syn er viktig.
- Skal bli hørt
- Skal bli respektert

DE VOKSNE SKAL:

- Lytte
- Gjennomføre barnesamtaler en gang på høsten og en gang på våren
- Sørgе for at barna opplever trygghet i samtalen
- Sette samtaler i et system, rydde vekk andre planer
- Ta innspillene til barna på alvor
- Være åpne for det barna er opptatt av i samtalen
- Anerkjenne
- Bekrefte
- Tilrettelegge for uformelle samtaler i stedet for en formell samtale for de som trenger det
- Skal ta barns innspill på alvor
- Stille åpne spørsmål

Språk

Å utvikle et språk er noe av det mest betydningsfulle som skjer i et barns liv. Det gir identitet og tilhørighet i fellesskapet. Gjennom språket lærer barnet å forstå seg selv og omverdenen. Arbeid med språk er viktig for alle barn, og spesielt i vår barnehage som har et stort språklig mangfold. Felles opplevelser og aktiviteter gir en unik mulighet for kommunikasjon mellom barn, noe som igjen gjør det lettere å komme inn i lek og samspill. Gjennom arbeid med eventyr, sanger, rim, regler, musikk, dans og drama bygger vi fellesskap, slik at alle barn skal kunne delta i kommunikasjon og lek. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper og for å kunne gjøre seg forstått. Barnehagen har et viktig ansvar i å sørge for at alle barn får positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, slik at de kan uttrykke følelser og behov.

Mål:

Barna skal oppleve mestring i kommunikasjon med andre barn og voksne.

BARNA SKAL:

- Få mulighet til å gjøre seg forstått
- Føle seg trygge til å ta initiativ til kommunikasjon og uttrykke egne behov
- Få mulighet til å hevde sin mening gjennom verbalspråk eller ved bruk av tegn og bilder
- Bruke språket aktivt i leken
- Få sette ord på og uttrykke følelser og meninger verbalt og nonverbalt
- Forstå andres opplevelser av situasjonen
- Kommunisere i her- og nå situasjoner
- Opplive at deres morsmål har verdi
- Få begynnende kunnskap om grunnleggende begreper
- Få mulighet til å leke med språket
- Opplive et mangfold av bøker og litteratur

DE VOKSNE SKAL:

- Sette ord på det vi ser og gjør
- Tilrettelegge for at alle barn får være språklig aktive
- Støtte barna i å sette ord på og uttrykke tanker, ideer og egne behov
- Se og lytte etter barnas verbale og nonverbale språk i alle hverdagssituasjoner
- Møte hvert barn ut fra deres utvikling
- Bruke bøker, eventyr, sang, rim og regler for å skape felles opplevelser og erfaringer
- Anerkjenne og synliggjøre ulike språk
- Tilrettelegge for smågrupper
- Bruke ASK; konkrete, bilder, symboler og tegn-til tale i kommunikasjon med barn og foreldre
- Være bevisst hvordan vi setter ord på ting, og bruke grunnleggende begreper i dagligtalen

Digital praksis

Rammeplanen slår fast at barnehagens digitale praksis skal støtte barns lek, kreativitet og læring, og være en naturlig del av et variert læringsmiljø, men at digitale verktøy samtidig skal brukes med omhu og ikke dominere hverdagen.

Barnehagen skal:

- Legge til rette for utforskning og skapende aktiviteter også gjennom digitale uttryksformer
- Være aktive sammen med barna når digitale verktøy brukes
- Støtte barns begynnende digitale dømmekraft, inkludert forståelse for etisk bruk av medier
- Vurdere relevans og egnethet av digitale verktøy og delta i barnas mediebruk
- Ivareta barnas personvern og ha kunnskap om kildekritikk og opphavsrett

IKT skal bidra til barns læring og skaperglede - ikke erstatte lek og relasjoner, men være et pedagogisk supplement brukt med bevissthet og digital dømmekraft.

Anbefaling om barn og skjermbruk

- Barn under 2 år bør unngå skjerm helt
- Barnehager bør ikke bruke skjerm på småbarns-avdelingene
- Barn fra 2-5 år bør ha svært begrenset skjermtid
- Skjermbruk påvirker søvn, språk, sosial utvikling og helse.

FOTOGRAFERING OG SOSIALE MEDIER.

Rammeplanen for barnehagen har stort fokus på digital dømmekraft. Vi voksne har et stort ansvar for å ivareta barnas personvern. Vi vil derfor be foresatte om å være varsomme med å ta bilder og film av barna i barnehagen. Det er ikke lov til å legge ut bilder av barn i barnehagen på Facebook, Instagram eller liknende sosiale medier. Vi anbefaler foresatte å gå inn på nettsiden dubestemmer.no. Vi oppfordrer også dere foreldre til å være bevisst på barnas skjermbruk. Nye studier og forskning viser at mye skjermbruk kan hemme barnas utvikling både kognitivt og sosialt.

Hverdagsaktiviteter

Barn lærer gjennom de formelle og uformelle læringssituasjonene, men også i hverdagssituasjonene. I Røysåsen barnehage legger vi derfor vekt på at kvaliteten på disse skal være gode og at overgangen fra den ene aktiviteten til den andre skal være trygg og forutsigbar for barna. For å sikre et best mulig læringsmiljø, har vi formulert mål for hverdagssituasjonene. Vi har fokus på hva de voksne må gjøre for å nå målene, og hva vi ønsker at barna skal få ut av situasjonene i barnehagehverdagen.

Aktivitet	Mål	Hva skal de voksne gjøre	Hva skal barna få ut av situasjonen
Levering	Barn og foreldre skal føle seg trygge og velkomne når de kommer til barnehagen.	Møte barnet med hei + barnets navn Vise interesse for barnet Ha fokus på positiv avskjed	Føle seg sett og trygge Få en god start på dagen Oppleve glede over å være i barnehagen
Frokost	Barna skal oppleve glede ved måltidet i et sosialt felleskap	Tilby et sunt og variert kosthold Oppmuntre til å klare å smøre maten selv Sitte ved bordet og samtale med barna	Få et variert kosthold Dekke behovet for mat og drikke Oppleve mestring og medvirkning
Innelek	Barna skal oppleve sosialt samspill i variert lek.	Være deltakende og lydhøre Ha fokus på gode samspill Støtte og veilede barna i leken Gi barna tid til å avslutte leken	Ha noen å leke med Oppleve gode samspill Vite at de blir hørt og sett Eventuelt få voksenstøtte i lek Utvikle vennskap og sin sosiale kompetanse

Aktivitet	Mål	Hva skal de voksne gjøre	Hva skal barna få ut av situasjonen
Rydding	Barna skal oppleve at det er et hyggelig og innbydende fysisk miljø i barnehagen	Lage gode systemer for rydding La barna være delaktige i ryddingen Gi barna tid	Oppleve at rydding er positivt for fellesskapet Lære å sortere Oppleve samarbeid
Samlingsstund/ morgensamling	Barna skal oppleve glede og fellesskap med fokus på ulike temaer.	Være engasjert og forberedt Ta utgangspunkt i barna, la de få medvirke Dele i mindre grupper Gi alle mulighet til å komme til ordet	Være en del av et fellesskap Oppleve glede og moro Få inspirasjon til lek Få en god overgang til neste aktivitet
Lunsj	Barna skal oppleve glede ved måltider i et sosialt fellesskap.	Tilby et sunt og variert kosthold som alle kan spise uavhengig av matrestriksjoner Gi barna mulighet til å utvikle matglede Oppmuntre til å klare å smøre maten selv Planlegge måltidet godt for å kunne være tilstede og samtale med barna	Hyggelig samvær Oppleve mestring og medvirkning Dekke behovet for mat og drikke Få et variert kosthold Oppleve at voksne er tilstede under hele måltidet
Stell/dobesøk	Barna skal oppleve å få hjelp og støtte ved stell og dobesøk.	Være tilstede, gi omsorg, hjelpe til Minne barna om å gå på do Sette ord på det vi gjør og kroppsdeler Bruke tid og samtale med barna under bleieskift	Oppleve omsorg og nærhet Oppleve renslighet Bli kjent med kroppen sin Oppleve mestring Begrepstrening
Garderobe-situasjon, påkledning	Barna skal få mulighet til å prøve selv og oppleve mestring.	Gi barna utfordringer ut fra ferdighetsnivå Oppmuntre og støtte barna til å klare selv Gi barna tid, hjelpe og motivere Bevisst språkstimulering Sørge for påkledning i mindre grupper	Mestringsfølelse, glede over å klare selv Lære ord og begreper Få grov-motorisk erfaring Oppleve at voksne har tid til å støtte/hjelpe
Søvn og avslapning	Barna skal få mulighet til ro og hvile i løpet av barnehagedagen	Sørge for at de barna som trenger det, får legge seg Legge til rette for smågrupper Skjerme for støy	Få tilstrekkelig søvn Få mulighet til ro og hvile ved behov Få små pauser i løpet av dagen

Aktivitet	Mål	Hva skal de voksne gjøre	Hva skal barna få ut av situasjonen
Turer	Barna skal få felles opplevelser og erfaringer i naturen.	Være deltakende og lydhøre for hva barna er opptatt av her og nå Være impulsive, stimulere nysgjerrigheten Tilrettelegge for varierte turer Planlegge turen godt Ha tydelige regler for tur	Få gode opplevelser og oppleve mestring Oppleve medvirkning Lære om naturen Få gode naturopplevelser Få fysiske utfordringer Stimulere motorikken
Frukt	Barna skal oppleve glede ved måltider i et sosialt fellesskap.	Tilby rikelig med frukt + brød/knekkebrød Planlegge måltidet godt for å kunne være tilstede og samtale med barna	Dekke behovet for mat og drikke Oppleve at voksne er tilstede under hele måltidet
Utelek	Barna skal oppleve glede over å være fysisk aktiv ute.	Legge til rette, oppfordre og delta i lek sammen med barna Sette i gang ulike aktiviteter Stimulere barnas nysgjerrighet Gi barna tid til å avslutte leken	Få gode opplevelser Oppleve mestring og medvirkning Utvikle sosial kompetanse Oppleve trivsel og vennskap
Henting	Foreldrene skal oppleve at vi har sett barnet deres.	Kunne fortelle noe om hva barnet har opplevd i løpet av dagen Sørge for god informasjon og god dialog	Få en fin avslutning på dagen Få hjelp til å sette ord på egne opplevelser

Dagsrytme

SIMBA OG NEMO

TRAMPE OG DUMBO

07.00	Barnehagen åpner.
07.30-08.30	Frokost for de som ønsker det.
09.30-11.00	Barnemorgenmøte/samling. Grupper. Aktiviteter og lek inne/ute
11.00/11.30	Lunsj
12.00-14.00	Aktiviteter og lek ute/inne
14.00-14.30	Frukt og knekkebrød/brød
14.30	Aktiviteter og lek ute/inne.
16.45	Barnehagen stenger

07.00	Barnehagen åpner.
07.30-08.30	Frokost for de som ønsker det.
09.30	Grupper. Aktiviteter, lek ute/inne
Ca 11.00	Lunsj
11.30/12.00	Bleieskift/sove/hvile/lek
Ca 14.00	Frukt og knekkebrød/brød
Ca 14.30	Bleieskift. Lek ute og inne
16.45	Barnehagen stenger

Alle tider er ca-tider. Vi tilpasser dagen etter situasjon og behov. Samtidig tror vi at barn og voksne har godt av en viss forutsigbarhet.
NB! Bleier skiftes fortløpende etter behov!

Overganger

MÅL: Barn og foreldre skal oppleve trygghet og forutsigbarhet i de ulike overgangene i løpet av barnehagetiden

Små barn opplever mange overganger allerede i løpet av sine første leveår. Tilvenning til barnehagen er en stor overgang for små barn. I tillegg vil de oppleve overgang til ny avdeling og etter hvert også overgang til skolen. Vi har fokus på prinsippene om foreldreaktiv tilvenning der foreldrene er sentrale under hele tilvenningen. Foreldrene er barnets trygge base for utforskning av nye relasjoner og barnehagen som miljø. Foresatte deltar derfor aktivt i barnets oppstart i barnehagen, slik at de sammen med personalet bidrar til å skape trygghet, bygge relasjoner og gi barnet en god overgang til barnehagehverdagen. Vi benytter tilvenningsmodellen; «Liten og ny i barnehagen» for de minste barna og planlegger tilvenningen til det beste for hvert enkelt barn.

TILVENNING:

Barna skal:

- Få komme på besøksdager i forkant av tilvenningen
- Få tid til å bli kjent
- Få etablere relasjoner til barn og voksne
- Få lov til å gråte

De voksne skal:

- Gi barnet en trygg og god start i barnehagen
- Gi barna tett oppfølging
- Møte barna på deres følelser
- Gi barna trøst, gjerne via trygghetsobjekter som bamse/klut
- Trygge foreldrene ved å sende meldinger/bilder av barnet
- Tilpasse rutiner og organisere tid og rom
- Tilby oppstarts-samtale før oppstart

OVERGANG TIL NY AVDELING:

Barna skal:

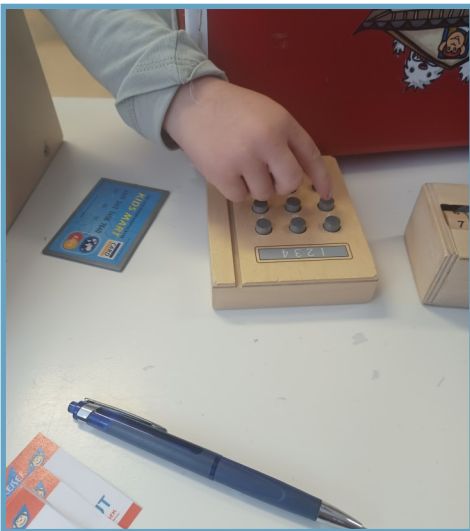
- Få komme på besøksdager på ny avdeling en dag i uka fra mai
- Spontane besøk på tvers av avdelingene gjennom hele året
- Få tid og rom til å bli kjent med barn og voksne på ny avdeling

De voksne skal:

- Ta kontakt med og bli kjent med de nye barna i utetiden
- Gi barnet en trygg og god start på ny avdeling
- Gi barnet tett oppfølging
- Gi god informasjon til foreldrene om overgangen
- Vurdere muligheten for at en voksen fra «gammel» avdeling følger over på ny avdeling den første uka
- Tilby oppstarts-samtale innen 3 uker

Overgang barnehage—skole

MÅL: Sørge for god sammenheng i overgangen fra barnehage til skole, slik at barnets behov for trygghet blir godt ivarettatt.

Vi har en egen gruppe for de barna som skal begynne på skolen høsten 2027. Gruppen heter Bjørneklubben, og har gruppetid to-tre dager i uka, enten på egen avdeling eller felles på tvers av avdelingene. Leken og sosial kompetanse har en sentral plass i denne gruppa, og vi har fokus på at barna skal utvikle vennskap.

BARNA SKAL:

- Oppleve at det er trygt å begynne på skolen/SFO
- Få gode samspillserfaringer, med å kunne lytte til andre, oppfatte beskjeder, rekke opp hånda og vente på tur
- Få erfaringer med matematiske grunnbegreper
- Utvikle sin språklige bevissthet
- Oppleve mestring
- Være selvstendige i forhold til påkledning og ha orden på egne ting
- Øve på å skrive navnet sitt

DE VOKSNE SKAL:

- Jobbe med språklig bevissthetstrening: høytlesning, sanger, rim og regler, lyder/bokstaver
- Leke med matematiske grunnbegreper sammen med barna: telling, former, spill
- Arrangere turer i nærmiljøet, til skoler, biblioteket osv
- Samarbeide med nærskolene våre og ha overgangsmøter og besøksdager i forbindelse med skolestart
- Følge Moss kommunes årshjul for overgang barnehage-skole

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. I følge Rammeplanen bør det legges til rette for bredest mulig medvirkning fra barn, foreldre, barnehagens personale og eiere i denne prosessen.

MÅL: Det pedagogiske arbeidet i barnehagen skal synliggjøres for foreldre, samt føre til refleksjon over egen praksis, erfaringer og opplevelser for barn og ansatte.

PLANLEGGING

Pedagogisk leder har det overordnede ansvaret for å planlegge arbeidet på egen avdeling, i samarbeid med barnehagelærer og det øvrige personalet. Rammeplanen, Barnehageloven, føringer fra Moss kommune og vår egen årsplan må ligge til grunn for planene. Barna i barnehagen skal ha mulighet til å påvirke sin egen hverdag. Dette må vi ta hensyn til når vi legger planer, noe som betyr at planene våre må være fleksible med muligheter for endring.

DOKUMENTASJON

Dokumentasjon synliggjør jobben vår og er viktig for å skape inspirasjon. Samtidig som det kan gi foreldre og kommunen informasjon om hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om dette er i tråd med barnehageloven og rammeplanen. God dokumentasjon er også viktig i forhold til vurderingsarbeidet vårt. De ulike dokumentasjonsverktøyene/metodene vi benytter er: bilder, tegninger, praksisfortellinger, observasjon, dags-referat, månedsbrev/plan og TRAS (tidlig registrering av språkutvikling, et skjema som kan benyttes ved behov, etter godkjenning fra foreldre).

VURDERING

For å sikre kvaliteten på alt arbeidet vi gjør i barnehagen, er vurdering avgjørende. Rammeplanen sier at systematisk vurdering legger grunnlag for en lærende organisasjon. Gjennom pedagogisk dokumentasjon vil vi gjøre det pedagogiske arbeidet synlig og åpent for tolkning, dialog, og diskusjon, samt gjennom refleksjon over eget arbeid forbedre og videreutvikle kvaliteten i arbeidet vårt. Dette vil vi ha mye fokus på i arbeidet med inkluderende fellesskap. Vi vurderer på avdelingsmøter, personalmøter og på ledernivået i barnehagen. Det vil si at alle ansatte i barnehagen er delaktige i vurderingsarbeidet.

Vi har en fast plan på hva vi vurderer gjennom året. Dette barnehageåret vil vi prioritere fokusområdet vårt; inkluderende fellesskap. Refleksjonene vi gjør gjennom utviklingsprosjektet, vil være et viktig grunnlag for vurderingsarbeidet. Vi vil blant annet benytte praksisfortellinger og pedagogisk analyse som metode i dette refleksjons- og vurderingsarbeidet, og vi vil også ta med oss barnas innspill fra barnesamtalene, som en del av vurderingsarbeidet. I tillegg vil vi ha fokus på å vurdere foreldresamarbeidet, for å sikre en god dialog og medvirkning med foreldrene.

Foreldresamarbeid

MÅL: Å sikre et godt samarbeid og en gjensidig dialog i møte med alle foreldre, til barnets beste

BARNA SKAL:

- Oppleve at deres familie er betydningsfulle i barnehagen
- Oppleve barnehagen som et trygt og godt sted og være
- Oppleve en god overgang fra hjem til barnehage
- Oppleve voksne som tar godt imot
- Få hjelp til å fortelle om dagen sin

FORELDRENE SKAL:

- Oppleve å være en del av et inkluderende fellesskap
- Oppleve å bli hørt og respektert
- Oppleve det som trygt å komme med innspill
- Ta kontakt med personalet ved levering/henting
- Oppleve å ha en åpen dialog med barnehagen
- Oppleve å få et godt innblikk i barnas barnehagehverdag
- Oppleve at personalet er genuint opptatt av «mitt» barn
- Være trygge på at viktige beskjeder blir tatt imot/videreformidlet
- Gjøre seg kjent med informasjonsskriv som blir sendt ut
- Sørge for tilstrekkelig klær/utstyr
- Kommunisere med barnehagen via Min Barnehage appen

DE VOKSNE I BARNEHAGEN SKAL:

- Møte barn og foreldre med et «hei» når de kommer i barnehagen
- Ta initiativ til kontakt med alle foreldre
- Fokus på god og åpen dialog
- Vise genuin interesse for barnet og familien
- Vise respekt for hverandres ulikheter
- Fortelle om opplevelser fra barnas dag
- Gi viktige beskjeder til foreldrene
- La foreldrene få innblikk i barnas hverdag ved bruk av bilder
- Bruke tolk ved behov
- Bruke kroppsspråk og støtte i bilder ved behov
- Ta hensyn til foreldrenes synspunkter
- Gi foreldrene mulighet til å delta
- Gi informasjon og dokumentere vårt arbeid via Min Barnehage appen

Alle foreldre får tilbud om velkomstsamtale ved oppstart, og minimum 1 foreldresamtale i løpet av året. Vi har 1-2 foreldremøter i året. Barnehagen inviterer til flerkulturell ettermiddag høst og vår, for å kunne bli bedre kjent med hverandre på tvers av kulturer. Avdelingene henger opp bilder og sender diverse informasjon på Min barnehage appen for at foreldrene skal få større innblikk i hverdagen i barnehagen. Foreldrerådet (bestående av alle foreldrene i barnehagen) velger representanter til SU (samarbeidsutvalget) og FAU (foreldrerådets arbeidsutvalg) for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrene oppfordres til å benytte SU/FAU eller ta direkte kontakt med barnehagen ved innspill. Foreldrene skal også få medvirke i den individuelle tilretteleggingen rundt sitt barn. Både foreldre og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat.

Oversikt over andre styringsdokumenter

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehager
- Kvalitetsplan - Moss kommune
- Vedtekter for Moss kommunes barnehager
- Moss kommunes årshjul - overgang barnehage/skole
- Plan for trygt og godt barnehagemiljø
- Progresjonsplan for fagområdene
- Velkommen til Røysåsen barnehage (praktisk og nyttig informasjon)
- Månedspan for hver avdeling/gruppe
- Plan for vurdering

Samarbeidspartnere

Barnehagen samarbeider med ulike instanser ved behov for tverrfaglig samarbeid.

VIKTIGE SAMARBEIDSPARTNERE ER:

PVK (pedagogisk veiledning og kvalitet)

PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste)

Enhet barn, unge og familie

Barnevernet

Habiliteringstjenesten

Helsestasjonen og fysioterapeut

Moss voks, tolketjenesten

Barneskoler

Oslo Met

Stat ped

Høgskolen i Østfold

Rammeplanen som grunnlag for arbeid med mangfold og inkludering

Rammeplanen - sier at barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse, samt å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold, gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse, og ivareta barndommens egenverdi, slik at alle barn som går i barnehage får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Flerkultur - Vi er så heldige å ha et rikt mangfold og mange kulturer representert i Røysåsen barnehage. For oss handler mangfold om variasjoner innenfor kultur, religion, livssyn, erfaringer, levesett, familiesammensetninger og tradisjoner. Mangfoldet kan være rikt og variert innenfor enhver kultur. Mangfoldet i barnegruppen vår skal brukes som en ressurs. De voksne må være bevisst og reflektere over egne holdninger i møte med barn og foreldre, slik at alle opplever å ha en verdi, samt følelse av å være inkludert i fellesskapet.

Markeringer - Etter avtale med foreldrene markerer vi ulike høytider, fra barnas kultur, i barnehagen. Eksempler på slike høytider er Id, kinesisk/vietnamesisk månefest/nyttår etc. I tillegg markerer vi de norske høytidene og merkedagene. Ved disse markeringene får barna se bilder av de ulike tradisjonene, hvor vi blant annet snakker om hvordan høytiden feires i ulike land. Til lunsj disse dagene serverer vi rundstykker. To ganger i året har vi flerkulturell ettermiddag for barn og foreldre, hvor vi spiser mat fra ulike kulturer og har bilde-framvisning fra livet i barnehagen.

Mangfoldsuke - I juni vil vi ha en egen mangfolds-uke, hvor vi vil ha spesielt fokus på mangfold, kjærlighet og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på og at de uansett blir anerkjent for den de er. Vi ønsker å motvirke fordommer og ha fokus på en grunnleggende forståelse for at alle er forskjellige og at man uansett skal behandle hverandre med respekt. Vi ønsker at barna skal få være stolt av seg selv og føle at man er god nok som den man er, da dette har stor betydning for selvfølelsen. Vi vil gi barna felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Vi vil benytte ulik litteratur og snakke med barna om dette på samlinger og i naturlige settinger.

Viktige datoer 2026-2027

Tors 13. og fre 14.aug	Planleggingsdager for personalet. Barnehagen er stengt.	Når det er snø	Vinteraktivitetsdag for barna.
Ons 23.sept	Markering av høstjevndøgn for barna	Tirs 9.mars	Markering av barnehagedagen for barna
Man 28.sept	Vietnamesisk/kinesisk månefest for barna	Tors 11.mars	Id al-fitr for barna
Ons 7.okt	Dugnad for foreldre/foresatte	Ons 17.mars	Gul fest for barna
Fre 9.okt	Markere verdensdagen for psykisk helse	Fre 19.mars	Markering av vårjevndøgn for barna
Tors 22.okt	Markering av FN-dagen/flerkulturell ettermiddag for foreldre/familie	20.-29.mars	Påskeferie - barnehagen er stengt
Oktober	Foreldremøte—dato ikke fastsatt	Ons 7.april	Flerkulturell ettermiddag for foreldre/familie
Tors 19.nov	Planleggingsdag for personalet Barnehagen er stengt.	Man 12. og tirs 13. april	Planleggingsdager for personalet. Barnehagen er stengt.
Fre 11.des	Luciamarkering med foreldre.	Tirs 4.mai	Dugnad for foreldre/foresatte
Tors 17.des	Nissefest for barna.	Tors 6.mai	Kristi himmelfartsdag. Barnehagen er stengt.
Man 21.des	Markering av vintersolverv for barna	Fre 14.mai	17. mai markering med foreldre/familie
24.des-1.jan	Juleferie. Barnehagen er stengt.	Man 17.mai	Grunnlovsdagen/2. pinsedag —barnehagen er stengt
Uke 5	Samisk uke	Ons 19.mai	Id al-adha for barna
Fre 5.feb	Markering av samisk nasjonaldag for barna.	Tors 3.juni	Overnatting i barnehagen for Bjørneklubben
Man 8.feb	Vietnamesisk/kinesisk nyttår for barna	Fre. 11.juni	Sommerfest for barna
Tors 18.feb	Karneval for barna	Tors 17.juni	Avslutning for Bjørneklubben
		Man 21.juni	Markering av sommersolverv for barna
		Uke 26	Mangfoldsuke
		Uke 28, 29, 30	Sommerferie. Barnehagen er stengt.

